

[Første Næstformand.]

Uden for Dagsordenen giver jeg Ordet til Indenrigsministeren, for at han kan fremsætte det for hans Vedkommende anmeldte Lovforslag.

Indenrigsministeren (Knud Kristensen): Jeg skal tillade mig for det høje Folketing at fremsætte *Forslag til Lov om Renten af Udlaan mod Pant i fast Ejendom*. Formaålet med en saadan Lovgivning maa sikkert være ved visse Indgreb fra det offentliges Side at sikre, at Renten af Laan mod Pant i fast Ejendom ikke bliver mere byrdefuld end højst nødvendigt. Lovgivningen paa dette Omraade er hidtil gaaget ud paa at begrænse Renten ved, at man har fastsat en Maksimalrente, der dog til en vis Grad kunde forhøjes ved Bevilling. En saadan Lovgivning har, hvis den har til Formaal virkelig at søge at holde den effektive Rente nede, til Forudsætning, at Laanene udbetales saa nogenlunde til Pari, men hvis det System, hvorefter man begrænser Rentens Størrelse og samtidig fastslaar, at Laanet skal udbetales til Pari, medfører en lavere effektiv Rente end den, Laanemarkedet under de givne Forhold betinger, betyder det utvivlsomt, at de Folk, som skulde have disse Laan, ingen Laan kan faa. Man har sikkert ogsaa under det gældende System gjort den Erfaring, at det vil blive Resultatet. Der er foregaaet, jeg vil ikke sige Omgaaelser, men visse Transaktioner, som der sikkert ikke er tænkt paa ved Gennemførelsen af disse Bestemmelser. Man har prøvet at komme uden om dem gennem Udstedelse af Ejerpantebreve, Skadesløsbreve o. s. v., hvorved man har søgt at fastholde en nominel Rente inden for det, Loven tillader, men saa har sat Kurs paa disse Laan under Hensyn til Renteniveauet i det hele taget.

Jeg er tilbøjelig til at tro, at Følgen af disse Bestemmelser og Nødvendigheden af paa visse Punkter, hvor det i det hele taget kan gøres, i nogen Grad at omgaa Bestemmelserne, tværtimod at føre til en forholdsvist lavere Rente har ført til det stik modsatte. Det er i Virkeligheden saaledes, at naar man skal laane Penge, i det hele taget foretage økonomiske Foranstaltninger, der ligger nogenlunde paa Grænsen af det lovlige og i det store og hele, i visse Tilfælde i hvert Fald, er tvivlsomme, er der Folk, som ikke vil inddrage sig derpaa, selv om de har Midler til Raadighed til Udlaan mod Pant i faste Ejendomme, og derved hindres i at gøre saadanne Udlaan. Det vil altsaa

sige, at Tilbudet af Kapital til Laan mod Pant i faste Ejendomme derigennem formindskes. Det er ogsaa en vis almindelig Erfaring, at de, som mener at kunne gaa ind derunder, vil have en vis Fortjeneste, en vis yderligere Godtgørelse for at inddrage sig paa Ting, som ikke kan siges at være i fuld Overensstemmelse med Lovgivningens Tanke; det er et Moment, der ogsaa har paa- virket Renten i opadgaaende Retning.

Vor Rentepolitik er altsaa nærmest gaaget ud paa en lav nominel Rente, en lav Kurs og en effektiv Rente, der ikke kunde være mindre end den, der i Virkeligheden er Laanemarkedets Vilkaar. I Udlandet er man gaaget frem efter andre Principper, saa vidt det fremgaar af den Betænkning, som en Kommission eller et Udvalg om Kreditforeningerne afgav i Januar 1936, tror jeg det var. Man havde modtaget Oplysninger om disse Forhold fra baade Sverige, Norge, Tyskland og Frankrig, og det fremgaar af disse Oplysninger, at man de paagældende Steder tværtimod at søge at holde en nominel lav Rente mere og mere bestræbte sig for at begrænse Kurstabet og derigennem snarere animere til at bringe den nominelle Rente i nærmere Overensstemmelse med den effektive Rente.

Man kunde nu opstille det Spørgsmaal: Hvilken af disse Veje er nu den bedste? Naar alt tages i Betragtning, er det saa ikke det bedste, naar man vil have en Lovgivning paa dette Omraade, hvad jeg ikke kan se rettere end at man maa have, at gøre Laanebetingelserne saa gode som muligt og derigennem Rentebetingelserne saa lidet byrdefulde som muligt for de Laantagere, som optager Laan mod Pant i faste Ejendomme? Jeg for min Del kan ikke se rettere, end at man i Udlandet har været inde paa en rigtigere Vej end den, vi herhjemme har været inde paa. Naar nemlig Renten er i Overensstemmelse med Markedets Rente, kan baade Laangiver og Laantager, Offentligheden i det hele, bedre se; hvad det er, der i Virkeligheden betales i Rente, end det er Tilfældet, naar der er en vis lav Rente, som man gør større ved at ansætte en lav Kurs.

Dernæst kommer en anden Ting. Hvis man optager et Laan til en lav Rente, men til Gengæld en ringe Kurs, har man i Virkeligheden ingen Mulighed, eller i hvert Fald en meget ringe Mulighed, for i det Tilfælde, at Laanebetingelserne bliver gunstigere og Renten kan nedsættes, da at foretage en Konvertering, altsaa at faa omsat Laanet til en lavere Rente og derigennem til en mindre byrdefuld Gæld for Debitor. Dette